

**UNIVERZA NA PRIMORSKEM
FAKULTETA ZA HUMANISTIČNE ŠTUDIJE**

GEOGRAFIJA NA UNIVERZI NA PRIMORSKEM

**Magistrski študijski program 2. stopnje
Geografija
in
Dvopredmetni pedagoški magistrski študijski
program 2. stopnje Geografija**

na Fakulteti za humanistične študije

Oddelek za geografijo UP FHŠ

GEOGRAFIJA NA UNIVERZI NA PRIMORSKEM

Geografska stroka sodi med pionirje znanstvenega raziskovanja in visokošolskega izobraževanja na Primorskem. Sodelovala je pri ustanavljanju Znanstveno-raziskovalnega središča in ob zori 21. stoletja utrdila akademsko strukturo na Fakulteti za humanistične študije v Kopru (UP FHŠ). Prvotni angažma stroke je v tesni soodvisnosti z njenim zdajšnjim delovanjem. Svoje raziskovalne in izobraževalne potenciale usmerja namreč v analizo ter razumevanje prostora na stičišču alpskega in sredozemskega sveta, saj svoj interes prednostno namenja stičnemu prostoru držav in regij alpsko-jadranskega prostora. Specifiko te usmeritve je izkazoval že prvi akreditirani študijski program Geografija kontaktnih prostorov v letu 2001, ki je z leti prerasel v sedanji študijski program Geografija. Ta spremlja sodobne tokove v geografiji in ob temeljnih predmetih stroke, v raziskovanju in poučevanju izpostavlja vsebine politične geografije, trajnostnega razvoja, geografije krasi, morja, prometa in turizma ter regionalne geografije Sredozemlja in JV Evrope. Poleg sodelavcev Oddelka za geografijo pri programu sodelujejo tudi raziskovalci z Inštituta za sredozemske humanistične in družboslovne študije Znanstveno-raziskovalnega središča Univerze na Primorskem, Inštituta za raziskovanje krasi Znanstveno-raziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti iz Postojne, Geografskega inštituta Antona Melika Znanstveno-raziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti iz Ljubljane.

Naloga geografije v okviru Univerze na Primorskem je, da v sozvočju z drugimi strokami usmerja družbo k razumevanju dejavnikov, ki oblikujejo in preoblikujejo prostorsko

stvarnost na našem planetu, še posebej v Evropi in Sloveniji. Specifika geografije je namreč, da postavlja prostor z vsemi njegovimi materialnimi in duhovnimi oziroma kulturnimi atributi v osrčje kompleksne obravnave. Za temeljnim in zgodovinsko pogojenim vprašanjem stroke, ki se sprašuje, kje se določena lokaliteta nahaja, se razvršča analiza specifik zatečenega prostora - regije. Ta identificira naravnogeografske in družbenogeografske prostorske značilnosti ter dejavnike, ugotavlja zakonitosti prepletanja med njimi in proučuje razmerja, ki jih obravnavani prostor izkazuje v odnosu do drugih, sosednjih in oddaljenih regij. Sodobna geografija poskuša identificirati prostorsko relevantne probleme, poiskati vzroke zanje, jih razložiti in ne nazadnje oblikovati smernice za prostoru in družbenemu razvoju ustrezno reševanje v okviru trajnostnega razvoja. Preteklo in sodobno neustrezno oziroma glede na današnja vedenja manj ustrezno upravljanje z naravnimi in družbenimi viri ponuja geografom bogastvo študijskih, raziskovalnih ter dejavnostnih vsebin.

Geografija na Univerzi na Primorskem izkazuje v strukturi študijskega programa zanos mlade, dinamične in sodobne strokovne usmerjenosti, mlad učiteljski kader pa obeta ohraniti tako naravnost stroke tudi v prihodnje.

MAGISTRSKI ŠTUDIJSKI PROGRAM 2. STOPNJE GEOGRAFIJA

Magistrski študijski program 2. stopnje Geografija, celovito prenovljen v letu 2013, izobrazuje študente za pridobitev ustreznih kompetenc s področja prostorskega planiranja, ki zajemajo sposobnosti kompleksnega - celovitega vrednotenja geografskih prostorskih procesov in problemov, s posebnim poudarkom na razumevanju sodobnih družbenih sprememb, kulturne in pokrajinske različnosti, prepletanju lokalnosti in globalnosti ter razumevanju sistemske povezanosti med različnimi vidiki trajnostnega prostorskega razvoja.

Temeljni cilji magistrskega študijskega program Geografija 2. stopnje so izobraziti in usposobiti študenta za:

- kompleksno vrednotenje in obvladovanje geografskih prostorskih procesov in problemov s posebnim poudarkom na razumevanju sodobnih družbenih sprememb, kulturne in pokrajinske različnosti, prepletanju lokalnosti in globalnosti,
- razumevanje sistemske povezanosti med različnimi vidiki prostorskega razvoja,
- razumevanje pomembnosti upoštevanja načel trajnostnega razvoja pri planiranju rabe prostora,
- samostojno razvojno-raziskovalno in strokovno delo v prostorskem planiranju,
- tehnično-aplikativno obvladovanje geografskih analitičnih in interpretacijskih metod, ki so podlaga planiranju rabe določene pokrajine,
- kritično razmišljanje ter sintetično reševanje problemov pri planiranju rabe prostora,
- sposobnost podajanja strokovnih ključnih informacij določevalcem razvoja v prostoru, ki niso iz stroke,
- uporabo pridobljenega znanja v praksi,

- uporabo najsodobnejših računalniških prijemov (GIS tehnologije) v prostorskem planiranju.

Magistrski študijski program Geografija 2. stopnje je že v osnovi specializiran v področje prostorskega planiranja in tako diplomantom zagotavlja ustrezne kompetence s področja prostorskega planiranja in urejanja človekovih dejavnosti v prostoru, ne glede na izbrano usmeritev študija. Magistrski študijski program Geografija ima namreč dve usmeritvi: Planersko usmeritev in Krasoslovno usmeritev. Planerska usmeritev ima dodaten poudarek na sodobnih geografskih procesih in planiranju v Sredozemlju (morje in obalna območja) ter stičnih območjih (tudi obmejnih območjih), Krasoslovna usmeritev pa poseben poudarek na krasoslovnih temah. Vsaka od usmeritev ima dva usmeritvena izbirna predmeta. Študenti izberejo po enega v prvem in v drugem letniku študija.

Magistrand študijskega programa ima odlične možnosti za delo v vseh tistih okoljih, kjer je potrebno širše poznavanje naravnih, družbenih in prostorsko-razvojnih problemov, pojavov in procesov, tako na lokalni kot nacionalni in mednarodni ravni. Diplomanti se lahko zaposlijo v vseh organizacijah javnega značaja, ki se ukvarjajo s prostorskim planiranjem in presojo umeščanja različnih človekovih dejavnosti v prostor ter razvijanjem prostorskih politik, tako na lokalni, regionalni, državni in meddržavni ravni ter v zasebnem sektorju. Zaposlijo se lahko kot:

- občinski, državni funkcionarji in funkcionarji v mednarodnih ustanovah,
- planerji, prostorski analitiki in GIS strokovnjaki,
- svetovalci analitičnih ustanov,
- samostojni raziskovalci v poklicih prostorskega upravljanja in tudi regionalno-razvojnih agencijah.

Diplomanti bodo še posebej usposobljeni za uporabo najsodobnejših računalniških prijemov (GIS tehnologij) v prostorskem planiranju, razvili bodo kompetence samostojnega presojanja rezultatov analiz potencialov trajnostnega razvoja prostora in sinteznega posredovanja trajnostnih rešitev razvoja območij odločevalskim strukturam, kot tudi izdelovanja in izvajanja specifičnih razvojnih (planerskih) politik. Po zaključenem izobraževanju pridobijo strokovni naziv magister geografije oz. magistrica geografije.

Posebno razveseljivo je, da se vrsta diplomiranih geografov odloča za samostojno podjetniško pot, med njimi tudi naši diplomanti. S svojim znanjem vsebinsko in materialno bogatijo družbo, v kateri delujejo. Podjetja delujejo na vsebinskih področjih geografske analize (GIS), okoljevarstvenih študij, svetovalnih agencij in na drugih področjih gospodarstva ter upravljanja. Razumevanje širine (in ne le dela) prostorske stvarnosti je prednost diplomiranega geografa in bogastvo, ki ga nosi v okolje svojega samostojnega delovanja.

Študij poleg temeljnih vsebin ponuja še:

- poglobljena praktična znanja iz uporabe sodobnih GIS-orodij,
- dobro poznavanje terenskih metod geografskega raziskovanja,
- praktično usposabljanje pri partnerjih Oddelka za geografijo.

Predvsem kompetence s področja GIS-orodij, poglobljena znanja geografskih raziskovalnih metod ter izkušnje, ki jih študenti pridobijo v okviru praktičnega usposabljanja pri partnerjih oddelka, so zelo pomembna znanja, ki jih osvojijo diplomanti 2. stopnje geografije na Fakulteti za humanistične študije. Študijski program ima dva predmeta GIS. Dosedanje izkušnje kažejo, da omenjene kompetence dajejo našim diplomantom na trgu dela določene prednosti.

V magistrski študijski program 2. stopnje Geografija se lahko vpišejo kandidati, ki so:

- Diplomirali na študijskem programu 1. stopnje Geografija.
- Diplomirali na študijskih programih 1. stopnje drugih strokovnih področij, če pred vpisom opravijo študijske obveznosti, ki so bistvene za nadaljevanje študija. Študijske obveznosti v obsegu do 60 ECTS določi pristojna komisija UP FHŠ na podlagi individualne vloge kandidata in pri tem upošteva področje predhodnega študija. Predpisane obveznosti lahko kandidat opravi med študijem na prvi stopnji, v programih za izpopolnjevanje ali drugih oblikah formalnega izobraževanja ali z opravljanjem izpitov pred vpisom v magistrski študijski program.
- Zaključili primerljiv študijski program v tujini in jim je, skladno z zakonom, priznana pravica do nadaljevanja izobraževanja v študijskem programu.

STRUKTURA IN PREDMETNIK MAGISTRSKEGA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA 2. STOPNJE GEOGRAFIJA

Letnik študija	Vrste učnih enot	Število učnih enot	Število kreditnih točk	
			Po učnih enotah	Skupaj
1	Obvezni predmeti	5	30	60
	Usmeritveni izbirni predmet	1	6	
	Terenski / raziskovalni praktikum	1	6	
	Izbirni predmeti	3	18	
2	Obvezni predmeti	7	36	60
	Usmeritveni izbirni predmet	1	6	
	Magistrsko delo	1	18	
Skupaj		19	120	120

1. letnik

- Planiranje v prometu in turizmu • 6 ECTS
- Geografija manjšin in obmejnosti • 6 ECTS
- Razvoj koncepta trajnostnega razvoja • 6 ECTS
- GIS v prostorskem planiranju 1 • 6 ECTS
- Terenski / raziskovalni praktikum • 6 ECTS
- Kras in krasoslovje • 6 ECTS
- Usmeritveni izbirni predmet (Planerska ali Krasoslovna usmeritev) • 6 ECTS
- Trije zunanje izbirni predmeti • 18 ECTS

2. letnik

- Geografija globalizacije in marginalnih območij • 6 ECTS
- Razvojni izzivi na krasu • 6 ECTS
- Naravne nesreče in trajnostni razvoj • 6 ECTS
- Trajnostno upravljanje z vodnimi viri • 6 ECTS
- Hidrologija in ekologija krasa • 6 ECTS
- Geografski planerski praktikum • 3 ECTS
- GIS v prostorskem planiranju 2 • 3 ECTS
- Usmeritveni izbirni predmet (Planerska ali Krasoslovna usmeritev) • 6 ECTS
- Magistrsko delo • 18 ECTS

Izbirni predmeti

- Sodobni geografski procesi v Sredozemlju (Planerska usmeritev)
- Planiranje v obalnih in obmejnih območjih (Planerska usmeritev)
- Razvoj kraškega površja in jam (Krasoslovna usmeritev)
- Kras po svetu - izbrani primeri (Krasoslovna usmeritev)

OPISI PREDMETOV

1. LETNIK

Planiranje v prometu in turizmu

Predmet daje vpogled v prostorske učinke prometa in turizma na globalni, regionalni in lokalni ravni. Obravnava načrtovanje prometa in prometne infrastrukture ter razvoj in razširjenost posameznih zvrsti turizma, pri čemer daje poseben poudarek njihovemu umeščanju v prostor. Pri obravnavi turizma posega po primerih iz tradicionalnih turističnih območij Alp, Sredozemlja in Slovenije. Študentje spoznajo prostorsko obremenjujoče oblike turizma, ki jih je treba upoštevati pri načrtovanju turističnih dejavnosti. Posebna pozornost je posvečena analizam turističnih tokov in turističnih območij. Študenti se seznanijo tudi z največjim slovenskim prometnim načrtovalskim projektom prejšnjega tisočletja - Nacionalnim programom izgradnje avtocest, spoznajo nekatere metode za analizo prometnih omrežij in se spoznajo s ključnimi dejavniki prometne politike.

Geografija manjšin in obmejnosti

Namen predmeta je pridobiti in razširiti spoznanja o družbenih, prostorskih in etnopolitičnih razmerah ter procesih v Evropi in drugih delih sveta. Geografija manjšin tako omogoča študentu, da se poglobljeno seznanja s pojavi in procesi teritorialnosti, etničnosti in nacionalizma v odnosu do procesov državotvorja in oblikovanja ločenih političnih prostorov, s prostorskimi in družbenimi problemi, povezanimi z različnimi tipologijami nacionalizma ter sočasnimi težnjami po družbeni in prostorski konvergenci in divergenci oziroma s problemi, vezanimi na razmerje država-narod ali država-etnija znotraj državnih sistemov v razmerju center-periferija ter med posameznimi državnimi sistemi v širšem mednarodnem in geopolitičnem kontekstu. Študent se temeljiteje seznanja še z različnimi tipologijami manjšin in njihovih razvojnih značilnosti in problematik v Evropi ter v Sloveniji in njeni soseščini, s problematiko odnosa dominantna skupnost-manjšina ter s prostorsko funkcijo narodnih in drugih manjšin ter etničnih skupin. V tem pogledu se geografija manjšin tudi ustrezno navezuje na geografijo obmejnosti, saj so praviloma manjšinske skupnosti prisotne v perifernejših, obmejnih območjih. Študent se seznanja s tipologijo obmejnih območij in čezmejnih regij v Evropi, s procesi, ki potekajo v obmejnih območjih ter v čezmejnih regijah in z značilnostmi slovenskih obmejnih območij.

Razvoj koncepta trajnostnega razvoja

Predmet seznanja študente z naraščajočim človekovim poseganjem v okolje v zadnjih dveh stoletjih, s spremembami stanja in globalnimi okoljskimi problemi, ki so pogojevali nastanek paradigme trajnostnega razvoja, s konceptom, razvojem in pomenom sonaravnega trajnostnega razvoja ter njegovim postopnim uveljavljanjem na različnih področjih delovanja človeka. Študenti bolj podrobno spoznajo enega od treh področij trajnostnega razvoja - to je okolje, omejenost planetarnih virov in storitev okolja. Spoznajo pomen nosilne zmogljivosti okolja, merjenja trajnosti razvoja z okoljskimi kazalci, modelni pristop DPSIR ter metodo ekoloških sledi. Veliko pozornosti je namenjeno mestom oziroma urbanim (antropogenim) ekosistemom, ekosistemskemu pristopu pri preučevanju in načrtovanju mest, kjer bi upoštevanje načel trajnostnega razvoja lahko bistveno zmanjšalo snovno-energijske vnose in pretoke ter posledično obremenjevanje okolja. Študenti se seznanijo tudi s trajnostnim razvojem v Sloveniji.

GIS v prostorskem planiranju 1

Predmet GIS v prostorskem planiranju 1 je nadgradnja osnovnega poznavanja in uporabe geografskih informacijskih sistemov, ki so jih študenti osvojili na prvi stopnji študija, usmerjena v ožje področje uporabe GIS-a v prostorskem planiranju. Študente vpelje v uporabo specifičnih GIS orodji in operacij za prostorsko planiranje ter izdelavo prostorskih podatkov uporabnih pri prostorskem planiranju. Poudarek je predvsem na spoznavanju in učenju uporabnosti GIS-a kot pripomočka ali orodja za odločanje in vrednotenje v prostoru. Študenti bodo razvili in pridobili znanje, ki jim bo omogočilo uporabo geografskega znanja v kombinaciji z geografskimi informacijskimi sistemi in prostorskim planiranjem, kot je na primer reševanje konfliktov v rabi prostora s pomočjo GIS, vrednotenje prostora s pomočjo GIS-a ter uporaba GIS-a kot podpore pri odločanju in umeščanju novih dejavnosti v prostor.

Terenski / raziskovalni praktikum

Ta učna enota je namenjena preizkušanju uporabe teoretičnih in metodoloških geografskih znanj in spretnosti za reševanje konkretnih problemov iz delovnega okolja (prakse). Cilj učne enote je izpeljava in poročilo o izvedbi ter predstavitev konkretnega projekta, reševanje problema na eni od institucij, podjetij, s katerimi ima fakulteta oziroma oddelek sklenjeno pogodbo o praktičnemu usposabljanju (gospodarske družbe, ministrstva, javni zavodi, civilna družba, zasebni zavodi ...). Študenti pridobijo znanje s področja obvladovanja problemskega pristopa pri delu v realnem okolju, sposobnost prenosa teoretskega znanja in izkušenj v realno okolje ter zmožnost vrednotenja ustreznosti uporabljenih metod in postopkov pri reševanju zastavljenih geografsko planerskih problemov v praksi.

Kras in krasolovje

Vsebina predmeta zajema spoznavanje slovenskega krasoslovja, značilnosti krasa in Krasa kot pomembnega dela naše naravne in kulturne dediščine ter krasa po svetu z geografskega, geološkega, hidrogeološkega, ekološkega in biološkega pogleda kot tudi značilnosti vsebinsko in organizacijsko celostnega krasoslovja. Trirazsežna pokrajina bo predstavljena s pogleda kraškega površja, kraškega podzemlja in kraških vod. Študentje

bodo podrobneje seznanjeni z nastankom in preperevanjem kraških kamnin ter z njihovimi splošnimi litostratigrafskimi lastnostmi. Seznanili se bodo z različnimi obdobji razvoja jam, njihovimi tipi, temeljnimi značilnostmi in osnovami speleogeneze. Razumeli bodo temeljne hidrogeološke značilnosti kraških vodonosnikov, značilnosti pretakanja vode in transport snovi v krasu. Spoznali bodo podzemlje kot enega življenjskih prostorov in pomembnost biodiverzitete. Pridobili bodo sposobnost multidisciplinarnega razumevanja kraških pojavov in znanje o uporabnosti temeljnih izsledkov za načrtovanje življenja v občutljivi kraški pokrajini ter njeno varovanje.

2. LETNIK

Geografija globalizacije in marginalnih območij

Študenti se pri predmetu seznanijo s pojmovanjem globalizacije in marginalizacije in s tem, kako ta dva procesa v medsebojnem učinkovanju delujeta v različnih, predvsem obrobnih (marginalnih) območjih. Srečajo se z različnimi pojmovanji, razumejo pojmovne razlike in spoznajo različne pristope k obravnavani problematiki. Ob izbranih besedilih o geografski marginalnosti in marginalizaciji potekajo usmerjene razprave o marginalnosti in marginalnih območjih v Sloveniji, Evropi in v svetu. Predmet je usmerjen tudi raziskovalno in od študentov se pričakuje, da bodo samostojno ali v skupini obdelali izbrani problem, ki ga je mogoče obravnavati v kontekstu marginalnosti in marginalizacije. V ospredje lahko postavijo gospodarski, družbeni, kulturni ali celo kak drug vidik, za katerega menijo, da v procesu marginalizacije igra najvidnejšo vlogo.

Razvojni izzivi na krasu

Celostno poznavanje in razumevanje kraške dediščine nam omogoča smiselno načrtovanje življenja na krasu in njegovo varovanje. Ob povezovanju vsakokratnih značilnosti kraškega površja, jam, voda in ekoloških posebnosti v svojevrstne trirazsežne pokrajinske celote in upoštevanju različnih izkušenj iz načrtovanja na krasu doma in po svetu bo študent pridobil sposobnost za razumevanje kraških pokrajin in temeljno znanje za krasoslovno - geografsko vključevanje v izzive njihovega trajnostnega razvoja. Študent dobi vpogled v krasoslovje v državnih in regionalnih načrtovanjih, pri oskrbi z vodo, večjih posegih (prometnice), turizmu itn.

Naravne nesreče in trajnostni razvoj

Predmet seznanja študente z naravnimi nesrečami, s kulturo sobivanja z njimi ter trajnostnimi koncepti njihovega upravljanja. Študentje spoznajo najpogostejše naravne nesreče v Sloveniji in širše ter sodobne metode za njihovo preučevanje. Študentje spoznajo uporabnost analize pogostosti in obsega naravnih nesreč za pomoč pri odločanju pri trajnostnih posegih v prostor. To jim bo v pomoč pri nadaljnjem spoznavanju različnih metod ocen ogroženosti zaradi naravnih nesreč. Te pa so temelj za trajnostno načrtovanje rabe prostora. Študenti pridobijo usposobljenost za razumevanje kompleksnosti problematike naravnih nesreč in njihovega trajnostnega upravljanja (*risk governance*) in usposobljenost za upravljanje z naravnimi nesrečami (*risk management*).

Trajnostno upravljanje z vodnimi viri

Predmet seznanja študente z vsemi pomembnimi lastnostmi različnih oblik vodnih virov, tako površinskih kot podzemeljskih voda, katerih poznavanje in razumevanje omogoča vrednotenje, presojo in načrtovanje upravljanja z njimi. Pozornost je namenjena preučevanju vodnih virov z vidika njihove pokrajinske vloge in posledic antropogenih posegov, kakor tudi pomenu vodnih virov za človeka in gospodarstvo. Človek z neprimernimi posegi v okolja vodnih virov (raba tal, regulacije, hidromelioracije in onesnaževanje ...) in s prekomerno rabo pogosto ogroža obstoj ekosistemov, lastno oskrbo (tudi s pitno vodo), kakovost bivalnega okolja in gospodarski razvoj. Študenti bodo spoznali tudi institucije in pravne dokumente, ki urejajo področje voda ter se seznanili z osnovami trajnostne rabe in upravljanja z različnimi vodnimi viri.

Hidrologija in ekologija krasa

Predmet seznanja študente z značilnostmi pojavljanja in pretakanja voda v krasu, njihovimi lastnostmi in raziskovalnimi metodami za njihovo proučevanje. Posebna pozornost je namenjena razumevanju pomena in posebnih značilnosti kraških vodonosnikov, saj je to nujno za načrtovanje ustrezne zaščite in trajnostno rabo kraških vodnih virov. Študenti se seznanijo z osnovnimi vsebinami ekologije krasa, ki celovito in celostno obravnavajo površinske in podzemeljske vodne in kopenske habitate z ekološkega, okoljskega, biološkega in naravovarstvenega vidika. Spoznali bodo biotske procese značilne za kraške ekosisteme, vključno s procesi evolucije in adaptacije, kolonizacije in speciacije.

Geografski planerski praktikum

Predmet je namenjen preizkušanju uporabe teoretičnih in metodoloških znanj za reševanje konkretnih problemov s področja prostorskega, urbanističnega in regionalnega planiranja. Predstavljeni bodo primeri dobre in slabe prakse celovitega planiranja rabe prostora. Ob vsaki izvedbi izvajalci skupaj s študenti izberejo določen problem, za katerega potem iščejo najustreznejše rešitve. Najprej se posvetijo poglobljanju teoretičnega znanja, potrebnega za iskanje ustrezne rešitve, iskanju potrebne strokovne pomoči zunanjih strokovnjakov (negeografov), nato ugotovijo kakšne analize in podatki so potrebni za iskanje rešitev itn. do oblikovanja končnih rešitev vključno z javnimi predstavitvami in utemeljevanjem njihove ustreznosti pod določenimi pogoji.

GIS v prostorskem planiranju 2

Predmet GIS v prostorskem planiranju 2 poglobi znanje študentov na področju uporabe geografskih informacijskih sistemov pri prostorskem planiranju. Študenti spoznajo naprednejša GIS orodja, operacije in postopke za prostorsko planiranje. Seznanijo se z sistemom in temelji prostorskega načrtovanja na evropski ravni ter posameznimi evropskimi primeri dobrih praks. Študenti poskušajo samostojno reševati naprednejša prostorska vprašanja in probleme. Seznanijo se z najpogostejšimi težavami GIS-a v prostorskem planiranju ter poskušajo omenjene težave s pomočjo pridobljenega znanja kritično reševati. Študenti se usposobijo za opravljanje samostojnega strokovnega dela na področju prostorskega planiranja ter obvladajo kartografske in statistične metode v povezavi z računalniško podprtimi geografskimi informacijskimi sistemi, ki se pri tem

uporabljajo. Poleg tega spoznajo zahtevnejše metode in postopke prostorskega načrtovanja v GIS ter samostojno rešujejo zapletenejše konflikte v rabi prostora.

IZBIRNI PREDMETI

Sodobni geografski procesi v Sredozemlju (Planerska usmeritev)

Predmet seznanja študente z osnovnimi naravno- in družbenogeografskimi značilnostmi Sredozemlja kot regije ter s pokrajinsko ekološkimi in družbenimi dejavniki, ki vplivajo na oblikovanje kulturne pokrajine v različnih delih Sredozemlja. Večja pozornost je namenjena za Sredozemlje specifičnim in aktualnim procesom in problemom, ki iz njih izhajajo, kot so npr. intenzivno kmetijstvo in namakanje, omejenost vodnih virov in težave v oskrbi z vodo, raba tal in erozija prsti, požari v naravi in degradacija gozdov, opuščanje pašništva in sukcesija, onesnaževanje voda, aktualni demografski trendi depopulacije in staranja prebivalstva v zalednih in višje ležečih naseljih, povečevanje urbanih in zlasti obalnih naselij, migracije in litoralizacija obalnih območij, turistični in prometni tokovi v Sredozemlju, varovanje ekosistemov in zavarovana območja narave, ukrepi za izboljšanje kakovosti morja. Pozornost je, tako z naravno- kot družbenogeografskega vidika, namenjena »sredozemskemu« območju Slovenije in nam bližnjih sredozemskih pokrajin ob Jadranskem morju.

Planiranje v obalnih in obmejnih območjih (Planerska usmeritev)

Predmet seznanja študente s pomembnimi značilnostmi obalnih območij, ki vplivajo na večjo okoljsko ranljivost in hkrati predstavljajo potencial za razvoj gospodarstva in človekovih dejavnosti. Pozornost je namenjena človekovim posegom v obalna območja, rabi prostora in naravnih virov, litoralizaciji, konfliktnosti rabe, pogosti prekomerni obremenjenosti in degradaciji naravnega okolja. Predmet omogoča pridobitev znanja o temeljnih dokumentih in orodjih planiranja na morju in obalnih območjih v EU in Sloveniji ter o potrebnem sodelovanju in usklajevanju za oblikovanje uravnoveženih razvojno varovalnih načrtov in trajnostnega upravljanja obalnih območij. Predmet nudi tudi strokovne in aplikativne osnove za razumevanje prostorskih vidikov čezmejnne kooperacije ter z njo povezanih razvojnih načrtov in projektov. Z gostujočimi strokovnjaki so obravnavani poglobljeni družbeni dejavniki, pojavi in procesi, ki vplivajo na razvoj

čezmejne kooperacije. Poseben poudarek je namenjen izbranim obmejnim območjem v EU, njihovim kulturnim in družbenim značilnostim, specifičnim politikam čezmejne kooperacije ter aplikativnim praksam pri pripravah razvojnih načrtov in projektov na področju planiranja v obmejnih območjih v Evropi in v Sloveniji. Predmet seznanja študente z osnovnimi instrumenti EU za spodbujanje in upravljanje čezmejne kooperacije in jih usposablja za sodelovanje pri pripravi planskih dokumentov in pri izdelavi strokovnih raziskav za potrebe čezmejne kooperacije.

Razvoj kraškega površja in jam (Krasoslovna usmeritev)

Predmet seznanja študente z naravnimi procesi na krasu, intenzivnostjo raztapljanja v različnih okoljih in z dejavniki, ki vplivajo na razvoj kraškega površja ter jam. Študent/-ka spoznava morfologijo površja in jam s poudarkom na posameznih morfoloških oblikah, tipe jam, neživo vsebino jam ter različne datacijske metode. Predstavljena so tudi nova dognanja o starosti krasa in kraških jam ter iz tega izhajajoče najsodobnejše interpretacije geološkega, speleogenetskega in geomorfološkega razvoja krasa v Sloveniji in po svetu. Vse razlage so podkrepljene s terenskimi predavanji predvsem na primerih z Dinarskega krasa.

Kras po svetu - izbrani primeri (Krasoslovna usmeritev)

Kras najdemo skorajda povsod po svetu. Kraško površje zavzema četrtno Evrope in petino kopnega dela zemeljske oble. Proces zakrasevanja v različnih krajih sveta potekajo podobno, pri podrobnejšem raziskovanju pa moramo upoštevati številne lokalne dejavnike, ki značilno vplivajo na tamkajšnje procese zakrasevanja. Študentje se bodo seznanili z razvojnimi koraki zakrasevanja kamnin na površini in v podzemlju, z regionalnimi in lokalnimi vidiki zakrasevanja, z vrstami zakrasevanja glede na geografsko širino, nadmorsko višino, podnebje, tip kamnine ipd., z dejavniki, ki vplivajo na tamkajšnje tipično zakrasevanje, spoznali bodo izbrane primere krasa iz sveta in jih primerjali s krasom v Sloveniji. Osredotočili se bodo na primer v svetu najobširnejšega pa tudi zelo zanimivega kitajskega krasa.

DVOPREDMETNI PEDAGOŠKI MAGISTRSKI ŠTUDIJSKI PROGRAM 2. STOPNJE GEOGRAFIJA

Magistrski dvopredmetni pedagoški študij geografije je študij, ki izobražuje učitelje geografije v kombinaciji z zgodovino, zato so temeljni cilji programa naslednji:

- diplomante usposobiti za samostojno opravljanje strokovnega dela v vzgoji in izobraževanju,
- diplomantom zagotoviti potrebno znanje s področja fizične, družbene in regionalne geografije za sodobno poučevanje geografije v osnovnih in v srednjih šolah ter jim zagotoviti pridobitev potrebnih kompetenc za pedagoško delo.

Magistrski pedagoški dvopredmetni študij geografije na UP FHŠ je študij, ki omogoča pridobitev strokovnih in drugih potrebnih znanj s področja pedagoško-psihološko-didaktičnih predmetov in geografske stroke za poklic učitelja geografije na osnovni ali srednji šoli, zato načrtovana kakovost učnih izidov in splošnih ter predmetno-specifičnih kompetenc omogoča v prvi vrsti zaposljivost magistrandov v izobraževanju. Magistrand pridobljena znanja ne le prenaša na učence, ampak s sposobnostjo dopolnjevanja znanj in iskanja aktualnih in relevantnih tem ter sposobnostjo kreativnega prilagajanja učnega procesa geografskim vsebinam v učencih vzbuja zanimanje za geografske problematike in učence vključuje v aktivno sodelovanje pri pouku geografije. Pridobljene kompetence prav tako odpirajo tudi možnosti zaposlitve izven izobraževalnih institucij, na drugih področjih, povsod tam, kjer je potrebno poznavanje osnovnih naravnih in družbenih procesov, ki opredeljujejo vsakokratne trenutne pogoje človekovega obstoja in razvoja, ter delovanja na pokrajino, torej v delovnih okoljih na občinskem, regijskem in državnem nivoju, ki se ukvarjajo s planiranjem razvoja v pokrajinah, upravljanjem z naravno in kulturno dediščino, varovanjem pokrajine in naravnih virov itd., ter v zasebnih podjetjih, ki se ukvarjajo s podobnimi tematikami. Študijski program je zasnovan tako, da je primerljiv s sorodnimi programi v državah EU in drugih državah in zato ne izključuje možnosti zaposlovanja magistrandov tudi v tujini. Splošne pedagoške vsebine programa se izvajajo v okviru UP Pedagoške fakultete.

Po zaključenem izobraževanju diplomanti pridobijo strokovni naziv magister profesor geografije in zgodovine oz. magistrica profesorica geografije in zgodovine.

V dvopredmetni pedagoški magistrski študijski program 2. stopnje Geografija se lahko vpišejo kandidati, ki so:

- Diplomirali na študijskem programu 1. stopnje Geografija.
- Diplomirali na študijskih programih 1. stopnje drugih strokovnih področij, če pred vpisom opravijo študijske obveznosti, ki so bistvene za nadaljevanje študija. Študijske obveznosti v obsegu do 60 ECTS določi pristojna komisija UP FHŠ na podlagi individualne vloge kandidata in pri tem upošteva področje predhodnega študija. Predpisane obveznosti lahko kandidat opravi med študijem na prvi stopnji, v programih za izpopolnjevanje ali drugih oblikah formalnega izobraževanja ali z opravljanjem izpitov pred vpisom v magistrski študijski program.
- Zaključili primerljiv študijski program v tujini in jim je, skladno z zakonom, priznana pravica do nadaljevanja izobraževanja v študijskem programu.

STRUKTURA IN PREDMETNIK DVOPREDMETNEGA PEDAGOŠKEGA MAGISTRSKEGA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA 2. STOPNJE GEOGRAFIJA

Letnik študija	Vrste učnih enot	Število učnih enot	Število kreditnih točk	
			Po učnih enotah	Skupaj
1	Obvezni skupni pedagoško-andragoški predmeti	7	36	60
	Obvezni predmeti - geografija	2	9	
	Obvezni predmeti - zgodovina*	2	9	
	Notranje izbirni predmet (zgodovina ali geografija)	1	6	
2	Obvezni predmeti - geografija	3	15	60
	Obvezni predmeti - zgodovina	3	15	
	Pedagoška praksa	1	6	
	Notranje izbirni predmet (zgodovina ali geografija)	1	6	
	Zunanje izbirni predmet	2	12	
	Magistrsko delo	1	6	
Skupaj		23	120	120

* Trenutno je geografijo možno kombinirati zgolj z zgodovino.

** Praktično usposabljanje zagotavlja 15 KT pedagoške prakse, in sicer 6 KT pedagoške prakse kot samostojne študijske obveznosti (6 tednov) in 9 KT integrirane prakse znotraj splošnih pedagoško-psihološko-didaktičnih predmetov, ki se izvajajo v 1. letniku.

1. letnik

- Osnove pedagogike • 6 ECTS
- Psihologija razvoja in učenja • 6 ECTS
- Didaktika • 6 ECTS
- Pedagoško raziskovanje • 6 ECTS
- Specialna pedagogika • 6 ECTS
- Razredništvo in vodenje razreda • 3 ECTS
- Andragogika • 3 ECTS
- Šolska regionalna geografija • 3 ECTS
- Geografija Evrope • 6 ECTS
- Obvezni predmeti - zgodovina • 9 ECTS
- Notranje izbirni predmet (zgodovina ali geografija) • 6 ECTS

2. letnik

- Terenski seminar - zunanji pouk geografije • 6 ECTS
- Didaktika geografije 1 • 6 ECTS

- Didaktika geografije 2 • 3 ECTS
- Obvezni predmeti - zgodovina • 15 ECTS
- Pedagoška praksa • 6 ECTS
- Notranje izbirni predmet (zgodovina ali geografija) • 6 ECTS
- Zunanje izbirni predmet • 12 ECTS
- Magistrsko delo • 6 ECTS

Notranje izbirni predmeti (področje geografije)

- Regionalna klimatologija in klimatske spremembe • 6 ECTS
- Urbana geografija • 6 ECTS
- Geografija Evropske unije / geografija evropskih integracij • 6 ECTS
- Kulturna in naravna dediščina v turizmu • 6 ECTS

OPISI PREDMETOV

Podane so samo vsebine geografskih predmetov. Vsebine splošnih pedagoško-psihološko-didaktičnih predmetov so dostopne na spletni strani UP Pedagoške fakultete.

1. LETNIK

Šolska regionalna geografija

Študenti se seznanijo z razvojem »znanstvene« regionalne geografije v zahodnem delu Evrope in Severni Ameriki, nato pa tudi z razvojem v Sloveniji, kar je osnova za razumevanje razvoja šolske regionalne geografije tako v Evropi in Severni Ameriki kot tudi Sloveniji. Študenti spoznavajo zakonitosti regionalnih členitev sveta, Evrope in Slovenije ter njihovo aplikacijo pri šolski rabi. Teoretično in praktično se usposabljaajo za izbor dominantnih vsebin oziroma osrednjih geografskih problemov pri šolski regionalni geografiji sveta ter Slovenije.

Geografija Evrope

Študenti pridobivajo znanje o pglavitnih geografskih procesih in problemih na območju Evrope z azijskim delom Rusije. Seznanjajo se z naravnogeografskimi razmerami z vidika možnosti za družbeni razvoj ter gospodarskim in demografskim razvojem s posebnim ozirom na okoljsko problematiko. Prek izbranih primerov spoznavajo različne regionalne procese in specifične probleme v Srednji, Zahodni, Severni, Južni, Jugovzhodni in Vzhodni Evropi ter se na ta način usposabljaajo za samostojno strokovno delo na področju regionalne geografije ter samostojno delo v razredu.

2. LETNIK

Terenski seminar - zunanji pouk geografije

Študenti pri predmetu spoznajo pomen učenja zunaj učilnice za pridobivanje znanja in kompetenc ter za učenčev/dijakov celostni razvoj ter ob tem usvojijo uporabo didaktičnih načel, povezanih s to obliko učenja in poučevanja. Poseben poudarek je na spoznavanju načel načrtovanja in izvajanja učinkovitega pouka geografije zunaj učilnice (na terenu). Posebno pomembno je pridobivanje sposobnosti za ustrezno povezovanje vsebin, ciljev, oblik in metod ter za vrednotenje pouka geografije zunaj učilnice. Pri predmetu je bistvenega pomena tudi praktično usposabljanje za samostojno pedagoško delo z učenci/dijaki na terenu.

Didaktika geografije 1

Študenti pri predmetu usvojijo uporabo temeljnih didaktičnih načel in spoznajo pomen ter temeljna načela načrtovanja in izvajanja pouka geografije v osnovni šoli ter se usposobijo za ustrezno povezovanje vsebin, ciljev, oblik in metod ter za načrtovanje, izvajanje in vrednotenje pouka geografije v osnovni šoli, pri čemer je temeljnega pomena, da se praktično usposobijo za samostojno delo v razredu. Pri tem morajo seveda spoznati pomen in namen didaktike geografije, učne oblike in metode dela ter načrtovanje pouka geografije s poudarkom na pouku tako geografskih kot sorodnih vsebin v osnovni šoli, prav tako pa je pomembna sestavina tudi priprava na pouk. Seveda je poseben poudarek tudi na

uporabi izobraževalne tehnologije pri pouku s posebnim poudarkom na možnostih, ki jih ponuja e-izobraževanje oziroma informacijsko-komunikacijska tehnologija. Posebej se predmet posveča tudi pristopom k utrjevanju kartografske pismenosti in usvojitvi pomena uporabne kartografije v sodobnem načinu življenja.

Didaktika geografije 2

Študenti pri predmetu, ki je nadaljevanje Didaktike geografije 1, poglobljajo predhodno pridobljeno znanje in nadalje razvijajo spretnosti komuniciranja s kolegi, otroki in starši. Podrobneje spoznavajo pomen in načela načrtovanja ter izvajanja pouka geografije v srednjih šolah. Eni od pomembnih osrednjih vsebin sta prostorsko mišljenje kot konceptualni pristop k poučevanju in učenju geografije ter vloga in pomen geografije v sodobni družbi ter v izobraževalnem sistemu, in sicer predvsem z vidika pridobivanja kompetenc, pomembnih za oblikovanje posameznika kot odgovornega in usposobljenega člana družbene skupnosti. Seveda je pomembna sestavina predmeta tudi seznanjanje z načrtovanjem pouka geografije v srednjih šolah ter učiteljevo pripravo na pouk s primerno (potrebno) tehnično opremljenostjo geografske učilnice oziroma kabineta z učili, učnimi sredstvi in gradivi za pouk geografije. Nenazadnje pa je treba omeniti tudi obravnavo geografskega raziskovalnega dela v povezavi s šolsko geografijo.

IZBIRNI PREDMETI

Regionalna klimatologija in klimatske spremembe

Predmet seznanja študente z osnovnimi klimatskimi zakonitostmi ter pogoji doma in po svetu. Tudi na praktični ravni uvede študente v osnovne principe klimatskih klasifikacij in metodologijo raziskovanja spreminjanja klime ter raziskovanja lokalnih in mikroklimatskih razmer. Posebna pozornost je namenjena klimatski in s klimo povezani problematiki Sredozemlja in Submediteranske Slovenije. Predmet nudi študentu tudi osnovna znanja o vplivu klime na živi svet in vplivu človeka na podnebje. Podrobneje predstavi in analizira aktualno problematiko podnebnih sprememb, tako na globalni kot tudi regionalni ravni, poglobi se v vzroke zanje in morebitne posledice za naravno in družbeno okolje.

Urbana geografija

Cilj predavanj je študentom nuditi boljše razumevanje procesov, ki oblikujejo sodobna mesta. Začeli bomo z definicijo urbane geografije, njenim razvojem kot vede in z različnimi pristopi, ki se še uporabljajo pri raziskavi urbanih prostorov. Določili bomo najpomembnejše koncepte in teorije, povezane z urbano obliko, strukturo in funkcijo, skozi zgodovinski pregled razvoja urbanih prostorov. Nato se bomo osredotočili na spremembe v uporabi površin, urbanem načrtovanju in dejavnikih, ki zaznamujejo sodobna mesta, kot npr. poblagovljenje, gentrifikacija in preoblikovanje prostorske identitete. Za boljše razumevanje obravnavanih tem bomo uporabili primere študij in opravili primerjalne analize.

Geografija Evropske unije / geografija evropskih integracij

Pri predmetu študent pridobi ter poglobi znanja o pestri in kompleksni geografski stvarnosti Evrope ter njenih integracijskih in razvojnih dilemah in perspektivah. Obenem se

Študent temeljiteje seznanjen z izbranimi poglavji geografije Evrope, zlasti na primeru različnih problemskih območij, ter razmišlja o učinkih evropskih integracijskih procesov na bodočo vlogo kontinenta ter njegovih družbenih in prostorskih razvojnih perspektivah. V okviru seminarja vsak študent predstavi seminarsko delo, ki je rezultat vodene individualne priprave in analize tekstov.

Kulturna in naravna dediščina v turizmu

Predmet študentom ponudi celovit pogled na kulturno in naravno dediščino v Sloveniji ter po svetu in na njeno sovplivanje v turizmu. Študentje se med predavanji, vajami, seminarji in terenskimi ogledi seznanijo z osnovnimi pojmi in vrstami dediščine, podobnostmi in razlikami med naravno in kulturno dediščino, oblikami njenega varovanja ter njenim vplivom na turizem in obratno. Skozi obravnavo domačih in tujih primerov temeljito spoznajo pojma »kulturna krajina« in »kulturni turizem«. Tako se izurijo v kritičnem pristopu in kreativnem delu pri vpeljevanju dediščine v turizem. S projektnim delom na področju povezovanja dediščine in turizma pa imajo možnost, da novo pridobljeno znanje aktivno ter praktično preizkusijo na domačem primeru.

